

BIZNIS MAPE UMA

Koristite vrhunski alat
za razmišljanje da biste
revolucionisali način
na koji radite

Toni Buzan

sa Krisom Grifitsom

Konsultant Džejms Harison

Naziv originala:
Mind Maps for Business - Tony Buzan with Chris Griffiths

Authorized translation from the English language edition,
Mind Maps for Business, 2nd Edition by Tony Buzan with Chris Griffiths,
published by Pearson Education Limited
Copyright © Tony Buzan 2010, 2014

Za izdanje na srpskom jeziku © Edicija, Novi Banovci 2025.

IZDAVAČ
Edicija, Zemunska 32, Novi Banovci

ZA IZDAVAČA
Lazar Vuk Bokan

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK
Lazar Vuk Bokan

PREVODILAC
Milica Simić

LEKTURA I KOREKTURA
Edicija

DIZAJN KORICA
Edicija

ŠTAMPA
Full moon, Beograd

TIRAŽ
1.000 primeraka

Plasman
+381/64-521-521-0
klubcitalaca@edicija.rs
www.edicija.rs

ISBN
978-86-82958-29-1

Godina izdanja
2025.

Mesto izdanja
Novi Banovci

SADRŽAJ:

Uvod.....	7
Izjave zahvalnosti	9
Predgovor.....	13
Predgovor drugom izdanju.....	17
Na početku.....	19
Deo 1 Mape uma: vrhunski poslovni softver	25
Poglavlje 1	
Šta je mapa uma?.....	27
Poglavlje 2	
Kako da kreirate mapu uma?.....	45
Poglavlje 3	
Kreiranje mapa uma uz pomoć kompjutera i drugih uređaja.....	61
Deo 2 Mapiranje uma za osnovne poslovne veštine.....	89
Poglavlje 4	
Kako upravljati svojim vremenom i biti bolje organizovan.....	91
Poglavlje 5	
Mape uma za pregovore.....	113
Poglavlje 6	
Mape uma za uspešne prezentacije	135
Poglavlje 7	
Mape uma za efikasno rukovođenje projektima	153
Deo 3 Mapiranje uma za bolje poslovno razmišljanje.....	171
Poglavlje 8	
Mape uma za rukovođenje.....	173
Poglavlje 9	
Mape uma za generisanje ideja i inovacije.....	195
Poglavlje 10	
Mape uma za strateško razmišljanje.....	213
Deo 4 Mape uma za bolje poslovne rezultate.....	247
Poglavlje 11	
Mape uma za bolju prodaju i marketing	249

Poglavlje 12

Mape uma za postavljanje ciljeva i prihvatanje promena.....	265
Pogovor	285
Dodatak	291

UVOD

Otkrio sam mape uma kasno u životu – uprkos tome što sam Tonija poznao dugi niz godina i činjenici da je moja žena rano postala njegov obožavalac. Moj problem je bio estetika. Mape uma koje sam pokušao da uradim izgledale su toliko loše u poređenju sa onima koje su uradili Toni i moja žena, kako po fluidnosti linija, tako i po jasnoći slika, da sam dopustio da osećaj stida zbog toga nadvlada moj razum. Međutim, nedavno je postao dostupan softver koji može da nacрта te linije i slike za vas i sada shvatam koliko sam bio kratkovid i slab što nisam ranije prihvatio mape uma za poslovanje. Otkako sam se preobratio, shvatio sam da su mi mape uma bile nezaobilazna pomoć u poslovnom svetu i preporučio bih ovu knjigu i ono što nudi svim poslovnim ljudima.

Niki Openhajmer,
predsednik odbora *De Birs*

NIKIJU, STRILI I DŽONATANU OPENHAJMERU,
koji su bili toliko važni u pomaganju da san o
mapiranju uma postane stvarnost

IZJAVE ZAHVALNOSTI

Ovo je zaista bio globalni poduhvat sa primerima biznis mapa uma, pričama i doprinosima koji su stigli iz svih krajeva sveta. Izražavam svima svoju najiskreniju zahvalnost:

Nikiju Openhajmeru, za njegov predgovor i njegovu mapu uma organizacije *De Birs*; Njegovom veličanstvu princu Filipu od Lihtenštajna, za njegovo prijateljstvo i podršku mapama uma preko njegove LGT Akademije, i za priču o tome; Masanoriju Kandi, Mikiko Čikadi Kavaseu, Kenu Itu, Širu Kobajašiju i Masatu Učijami Senseiju, za njihovu potpunu posvećenost i podršku projektu „Biznis mape uma“ i za fascinantne japanske priče o mapi uma koje su preveli i poslali; Seiđi Naitou i Fakultetu za sportske menadžere, kojim upravlja Japanska fudbalska asocijacija, za njihov dragoceni doprinos u vidu mape uma; Njegovoj ekselenciji dr Abdulu Huseinu Ali Mirzi, ministru za naftu i gas Bahreina, na njegovoj podršci i šeiku Hamadu bin Ibrahimu Al Kalifi, na potpunoj podršci mapama uma i na njegovom dubokom uvidu u njih, kao što je pokazao na primeru svoje *Intelna.com mape uma*; Horheu O. Kastanedi, predsedniku Buzana Latinska Amerika, za njegov pionirski rad i njegovu uređivačku podršku i, ne manje važno, najveću mapu uma na svetu, priču i slike o njoj; Hilde Jaspert iz Buzana Evropa za njenu ekspertizu u vezi sa mapiranjem uma i stalnu podršku; Henriju Toiju i Eriku Čeongu iz Buzana Azija (www.buzanasia.com) za njihovu neverovatnu stalnu podršku od samog početka projekta i njihovu najnoviju ažuriranu priču o mapi uma i Tumu Šeng Čeongu i Lim Čun Buu iz Singapura; Kvon Bong Jungu i Park Sang Hunu iz Južne Koreje, i Po Čungu iz Hong Konga za njihove neprocenjive doprinose mapama uma; Bilu Džarardu i Dženifer Godard u Buzan Centru Australija/Novi Zeland za njihov izvanredan doprinos i što su bili tako sjajni primeri uspeha mapa uma u poslovanju; Džejmu Berdu za njegovu mapu uma Novog Zelanda; Alu Homiku, Dejvu Hilu i Lizi Frigand iz *Con Edison* za neverovatnu priču o mapi uma 11. septembra; dr Majku Stenliju za priču o uspehu *Boeing Mape uma*; dr Džonu Rajalu, *Rial Development Trejning Ltd*, Irska, za njegovu inspirativnu priču o mapi uma; Najdželu Templu iz *Najdžel Templ Marketing*, za njegov doprinos mapama uma i marketingu i Ramu Ganglaniju i Gautamu Ganglaniju iz *Rajt Selekšon LLC* grupe u Dubaiju.

Zahvaljujem i Brusu Džonstonu iz *Fideliti Investments* na ilustraciji korišćenja mapa uma u finansijama; dr Stivenu Lundinu za njegovu kre-

ativno putovanje kao mapera uma i kao bestseller autora serijala *FISH!* i *CAT*; Entoniju Dž. Mentou i Rejmondu M. Džonsu sa Lojola koledža i Patrika Matineliju sa Univerziteta Džons Hopkins, za njihov izvršni MBA program i uvide u mapiranje uma; i Ketlin Keli, profesoru i konsultantu menadžmenta. Zahvaljujem i Petru Šarkovu, suosnivaču Mind Mapping/www.mindmapping.bg na njegovom odličnom sažetku mape uma ove knjige, takođe dostupnom na veb-lokaciji Biggerplate.com, i građevinskom inženjeru Jošisadi Arakavi (koji je takođe TLI u mapiranju uma i vrhunski majstor u ručno nacrtanim mapama uma) i Hidekazu Katou, @chronofomula za njegovu eksplozivnu mapu uma „celog mozga“.

Posebno „virtuelno“ hvala Čaku Freju, eminentnom blogeru mapa uma koji je kreirao mapu uma „Communications Centres“ na <http://mindmapping.typepad.com> i <http://mindmappingsoftwareblog.com> i za dozvolu da koristim citate iz njegovih blogova.

U Velikoj Britaniji moram da zahvalim pre svega svom koautoru Krisu Grifitsu, izvršnom direktoru za ThinkBuzan, na njegovom stručnom poslovnom doprinosu knjizi u celini i njegovom briljantno ciljanom doprinosu kompjuterskom mapiranju uma za poslovanje i iMindMap materijalu uopšte. Fantastičnu vizuelnu i tekstualnu podršku ovom revidiranom izdanju dao je Oven Hardi iz *ThinkBuzan*.

Hvala i Rejmondu Kinu OBE, šahovskom velemajstoru i dopisniku za mentalne sportove časopisa *Tajms* na njegovom neumornom upravljanju i podršci; i Brajanu Liju što mi je bio prijatelj i odlučan u pomoći da unesem mape uma u poslovni svet; Filu Čejmbersu, svetskom šampionu u mapiranju uma i starijem licenciranom instrukturu Buzana za njegove vrhunske kreacije mape uma i za njegov neumorni doprinos u pozadini! Sa zadovoljstvom mogu da kažem da je Fil takođe autor „Brilliant Speed Reading“.

Bez mog „domaćeg tima“ u štabu u *Buzanu*, ova knjiga bi bila logistička noćna mora: zato iskreno zahvaljujemo Dženi Redman, Rajanu Konelu, Polin Aleski, En Rejnold i Suzi Rokat, za fantastičnu logističku podršku i trud. Hvala i Timu Fulfordu za njegove mape uma i druge vizuelne elemente; njegova veb-lokacija za mapiranje uma je na adresi www.destech.wordpress.com. Posebno zahvaljujemo Lijamu Hjuzu, osnivaču Biggerplate.com – fantastičnog kaleidoskopa mapa uma iz celog sveta – za njegovu podršku i entuzijizam za knjigu ovu i iMindMaps.

U izdavačkoj kući „Pirson“, želeo bih da zahvalim Ričardu Stagu, direktoru, koji je bio glavna ličnost u pokretanju ovog projekta; i da izrazim svoju duboku zahvalnost Samanti Džekson, mojoj cenjenoj urednici, za njenu potpunu posvećenost mapama uma i ovoj knjizi tokom nje-

ne duge trudnoće; takođe i njenom timu u „Harlou“ – Kerolajn Džordan, Barbari Masam i Emi Devlin. Za ovo novo izdanje zahvaljujem Eloizi Kuk, koja je preuzela kormilo i upravljala mirnim brodom, kao i Džoiju Veli.

Na kraju, ali svakako ne najmanje važno, moja zahvalnost svim onim poslovnim ljudima i edukatorima za mapiranje uma koji su sa entuzijazmom dali svoje mape uma i priče, kako za prvo izdanje, tako i za ovo revidirano i ažurirano, a kojima sam iz razloga nedostatka prostora propustio da zahvalim ili nisam mogao da ih uključim.

Hvala takođe organizaciji *Majkl Porter* na dozvoli da koristim njihov okvir od pet sila i procese u lancu vrednosti i grupi *Boston Konsalting Grup* (BCG), za njihovu matricu rasta-udela i Makkinsei & ko, za njihov okvir 7-5.

Na kraju, dragi čitaocē, posebno vama zahvaljujem na tome što ste se pridružili sve većoj globalnoj zajednici praktičara mapa uma u poslovanju. MOLIM VAS da me kontaktirate sa vašim biznis mapama uma i onim povezanim sa poslom i pričama za moguće uključivanje u sledeće izdanje „Biznis mapa uma“ na www.mindmapsforbusiness.com.

Toni Buzan

Ovakva knjiga je proizvod truda mnogih ljudi. Prvo bih želeo da zahvalim svom koautoru Toniju Buzanu, koji je svojom izuzetnom vizijom, mudrošću i prijateljstvom promenio moj život nabolje. Retko se sreće osoba koja može da napravi tako duboku razliku u načinu na koji živite svoj život. Toni je jedan od takvih ljudi.

Posebno sam zahvalan nekolicini mojih dugogodišnjih kolega, uključujući Emili van Keog, Melinu Kostu, Ovena Hardiju i Gven Vilijams iz *ThinkBuzan* i timu iz Kardifa, na njihovoj posvećenosti i napornom radu: ova knjiga ne bi bila završena da nije bilo njih. Džejmsu Harisonu, vrhunskom žongleru, što je preuzeo naizgled nemoguć zadatak da sve spoji. Brajanu Liju, što je tako dobro upravljao brodom. Filu Čejmbersu za njegove velike umetničke veštine. Celokupnom genijalnom timu u *ThinkBuzan*, kome bih želeo da kažem posebno veliko **hvala**, što neumorno radite na tome da iMindMap san postane stvarnost za mnoge. Za moju porodicu, što me je učinila onim što jesam. Najviše od svega, mojoj supruzi Gejl i mojoj divnoj deci Aleksu i Ebi, na njihovoj ljubavi i podršci. Ništa mi nije važnije od toga. I na kraju Ronu, mom prijatelju i zvučnoj tabli. Razgovori s njim kasno noću uz čašu vina će mi nedostajati.

Kris Grifits

PREDGOVOR

Većina nas sada živi u „informacionoj demokratiji“, ali mada smo prešli dug put ka optimizaciji načina na koji koristimo informacije, i dalje nismo uradili ništa kad je u pitanju znanje... Softver iMindMap se može koristiti kao digitalni „prazni list“, koji pomaže u povezivanju i sintezi ideja i podataka – i na kraju stvaranju novih znanja i mentalnih modela koji pomažu ljudima da pronađu i procene vrednosti svih tih informacija.

Bil Gejts, „Put koji je pred nama: Kako „inteligentni agenti“ i maperi uma dovode našu informatičku demokratiju u sledeću fazu“ („The Road Ahead: How „intelligent agents“ and mind mappers are taking our information democracy to the next stage“), Njuzvik, 25. januar 2006.

Kada najpoznatiji svetski preduzetnik i osnivač najbogatije svetske filantropske institucije i kokreator revolucije personalnih računara govori o mapama uma i revoluciji znanja, morate da sednete i obratite pažnju.

Bil Gejts je čovek sa velikom moći uma i kopredsedavajući *Fondacije Bil i Melisa Gejts*, sa svetskom misijom da otvori mogućnosti koje postoje u svakom pojedincu (kao i koosnivač korporacije *Majkrosoft*, najveće svetske kompanije za kompjuterski softver i programiranje). Njegov poziv (citiran gore) je veoma pronicljiv. Predsednik Meksika Vinsente Foks, u svom obraćanju na petogodišnjicu konferencije Ujedinjenih nacija o Kvalitetu i inovacijama, izjavio je da će 21. vek biti vek razvoja intelektualnog kapitala i inovacija i da bi trebalo da nosi naziv „vek mozga“. Njegova dalekovidost je bila izuzetna; njegova vizija ispravna.

USPON INTELEKTUALNOG KAPITALA

Kako se globalna ekonomska kriza nastavlja, urgentna potreba za boljim razmišljanjem, pamćenjem i kreativnošću dolazi do izražaja kad su u pitanju preduzeća i organizacije. Svedoci smo opadanja političkog, finansijskog, akcionarskog, naftnog i imovinskog kapitala. Ipak, kroz ove strmoglave i opasne padove teče ubrzani i eksponencijalni uspon dru-